

Rasespesifikk avlsstrategi for Greyhound

Utarbeidet av Norsk Greyhound Klubb

versjon 1, gyldig til 01.05.2020

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

Opprinnelse	3
Rasens funksjon.....	4
Utvikling.....	5
Populasjon	7
Beskrivelse av dagens situasjon for standardgreyhounds	9
Helse	10
Bruksegenskaper, mentalitet og adferd	12
Fertilitet.....	12
Forankring av rasespesifikk avlsstrategi.....	12
Rasestandard	13

Opprinnelse

Greyhonden er en svært gammel rase. Utgangspunktet for greyhonden var hunder som ble brakt til England via Romerriket fra antikkens Hellas og området rundt. Forløperne til disse hundene som levde mange hundre år før vår tidsregning, var sannsynligvis myndelignende hunder fra områder nord i Afrika og fra Midt-Østen. For øvrig er rasens historie godt dokumentert gjennom både skriftlige kilder og avbildninger.

Allerede på 400-tallet e. Kristus var rasen godt etablert på de britiske øyer. Greyhounds er omtalt og beskrives i irske kilder allerede tidlig på 800-tallet, og har eksistert i en mer eller mindre renrasert form fra 1200-tallet.

«Gray-Hound» 1658 (English woodcut)

Det er mange teorier om navnets opprinnelse, men de vanligste er at det har opprinnelse i betydningen vakker eller fin på gammelsaksisk. Det kan også være en omskriving fra gresk. En annen teori er at det stammer fra det gamle engelske ordet «grig-hund» hvor betydningen «hund» er den samme som det engelske «hound» er i dag. Betydningen av ordet «grig» er ukjent, men var et ord som eksisterte både i gammel-engelsk og gammel-norsk språk.

Det første kjente forøket på en rasebeskrivelse, ble allerede formulert i 1486 i boken «Book of St. Albans». Forfatteren er ukjent, men skrev under pseudonymet Dame Juliana Berners. Greyhunden ble beskrevet i et dikt som følger:

Headed Like A Snake

Nacked Like A drake

Backed Like A Beam

Sided Like A Bream

Tailed Like A Rat

Footed Like A Cat

Denne rasebeskrivelsen er regnet som forløperen til dagens standard.

Rasens funksjon

I England ble Greyhunden aristokratiets rase, og var i all hovedsak en jakthund. Etter hvert ble dette også en svært populær selskapshund på grunn av sitt aristokratiske vesen og fremtoning. Rasen var unik som hetsjakthund, den utøvde alene alle jaktens funksjoner fra å innhente byttet, ta livet av det og bringe byttet tilbake til sin eier. Den jaktet hovedsakelig kanin, hare og hjortedyr. Denne svært effektive formen for jakt førte til en kraftig reduksjon av viltbestanden. Dette førte etter hvert til kong Knut den stores etablering av en lov i 1016 som bl.a. regulerte hvem som hadde lov til å eie en greyhound. Greyhunden ble da en rase som kun var forbeholdt adelen i England.

«Greyhounds in front of the hunt», Edwin Cooper 1828

Siden rasen nå var forbeholdt adelen, var det ikke lenger matauk som var hovedmålet med jakt med greyhounds. Dette ble mer en form for adspredelse og etter hvert en sport. Coursing-konkurranser ble etablert, hvor greyhounds jaktet enten alene eller i par på bytte som kanin og hare. På begynnelsen av 1800-tallet ble rasen svært populær, mye på grunn av det økende antall byttedyr og dermed utbredelse av jaktkonkurranser som i stor grad er som dagens lurecoursing, men hvor vi dag selvfølgelig benytter en mekanisk felle. Det var på dette tidspunktet The Greyhound Stud Book ble etablert og oppføring av stamtavler startet. Greyhunden er derfor høyst sannsynlig den eneste hunderase som kan føre sine stamtavler tilbake til slutten av 1700-tallet.

Utvikling

Greyhunden var primært en jakthund, men var også en høyt skattet selskapshund for adelen. Et kjent walisisk ordtak lød: «Man kan kjenne en herre på hans hest, hans falk og hans greyhound». Etter hvert som tidene endret seg, og rasen ikke lenger var forbeholdt adelen, ble veddeløp med greyhound svært populært på 1900-tallet. Dette banet vei for nye bruksområder for rasen, og det ble i løpet av relativt kort tid avlet på to ulike typer hunder. Begge tok utgangspunkt i den typen som i flere hundre år var brukt til jakt/coursing.

Hetsjakt ble etter hvert forbudt, og veddeløp med greyhound på rundbane med elektrisk hare ble etablert i 1924. I den videre avl på veddeløpshunden, var fart og vinnerinstinkt de viktigste kriteriene for seleksjon for denne typen greyhound. Veddeløpshundene ble svært populære. Det var en sport som var åpen for alle, og ikke forbeholdt en engere krets, og de fleste veddeløpshunder er sosiale og egner seg godt også som selskapshunder.

Greyhound har derfor i praksis vært delt i to ulike raser siden midten av 1900-tallet, og de blir i svært liten grad blandet.

Den andre typen greyhound var «standardhunden», også kalt utstillingsgreyhound, som ble avlet med utgangspunktet i rasestandarden. Det var sosiale elegante, sterke hunder hvor harmoniske proporsjoner og bevegelser var kriterier for seleksjon i avl. Innenfor utstillingsgreyhunden har det igjen utviklet seg to ulike typer, hvor den ene primært er avlet på jaktegenskaper og har i mindre grad vært å se i utstillingsringene. Denne typen skiller seg vesentlig mindre fra utstillingshundene hva eksteriør angår enn veddeløpshundene, og enkelte oppdrettere i USA, kombinerer med hell disse typene.

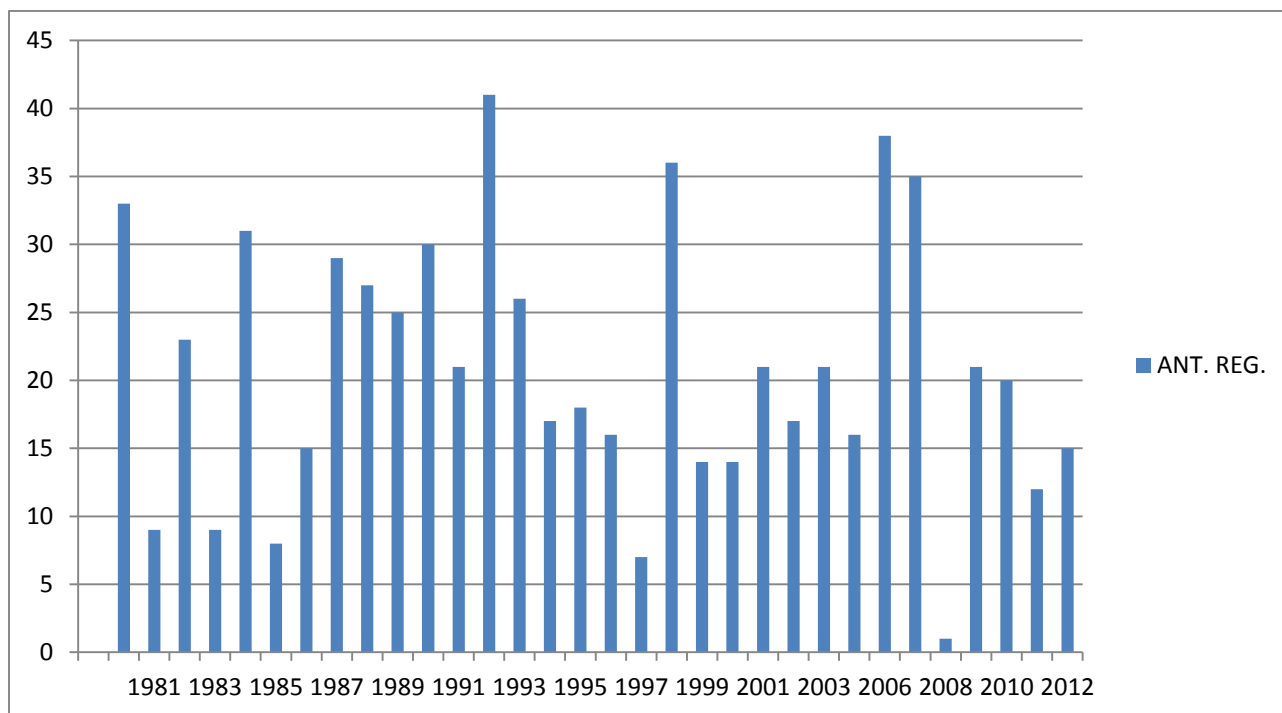
Det viser seg at standard/utstillingsgreyhunden har utmerkede løps- og jaktegenskaper, og ofte egner seg bedre til lurecoursing, enn hva veddeløpshundene gjør. Det er derfor primært disse som i dag benyttes på jaktprøver og i konkurranser.

Populasjon

Standard greyhound er en liten rase i Norge, og har en begrenset populasjon også internasjonalt. I det tallmaterialet vi har innhentet fra NKK over registrerte Greyhounds i Norge, inkluderes også eventuelle løpsgreyhounds. Disse utgjør imidlertid en marginal andel av det total antall registrerte hunder siden 1980. Det skyldes hovedsaklig at det ikke er tillatt totalisatorspill på hundeløp i Norge, og at i løpet av perioden tallmaterialet er hentet fra aldri er etablert et løpsmiljø av betydning i Norge. Det er anslagsvis en populasjon av standard greyhounds på ca. 150 hunder i Norge i dag, basert på antall registrerte hunder (196) i perioden fra 2002 til 2012. Det er registrert totalt 69 hunder i tidsrommet 2008 - 2012, noe som tilsvarer et gjennomsnitt på 13,8 årlig registrerte hunder. Antall registrerte hunder fra 1980 til 2012 er 666 hunder med et snitt på 20,81 hunder pr. år, med en del variasjoner fra år til år som vist i diagram under. Importerte hunder er også inkludert i registreringstallene i Norge, men disse har liten betydning for tallene, men kan ha vesentlig større betydning i avlen.

Oversikt over registrerte Greyhounds i Norge i perioden 1980-2012

Norge har, sammen med Sverige, hatt vesentlig betydning for rasens utvikling i verden forøvrig. På grunn av en liten populasjon av hunder, er det naturlig med et tett samarbeid over landegrensene. Norge og Sverige har i praksis en felles genetisk populasjon, og øvrige land i Europa har også etter hvert fått større betydning for utviklingen av rasen. Det er land som USA, Italia, England, Frankrike som også oppdretter et betydelig antall greyhounds, og som det er naturlig å sammenligne seg med. I løpet av de siste 5-6 årene har også flere land fra de tidligere østblokk-landene fått en ikke ubetydelig innflytelse på rasen. Det gjelder først og fremst Russland og de Baltiske statene. Det gjøres ingen differensiering i registrering mellom standardgreyhounds og løpsgreyhounds, med unntak for USA.

Det vil derfor gi et noe ulikt utslag i registreringstall for land hvor det er en vesentlig populasjon av løpshunder.

Antall hunder født i perioden 2008-2012 i Norden (gjennomsnitt):

Norge	13,8*
Sverige	129,4
Finland	22,0
Danmark:	3,2*

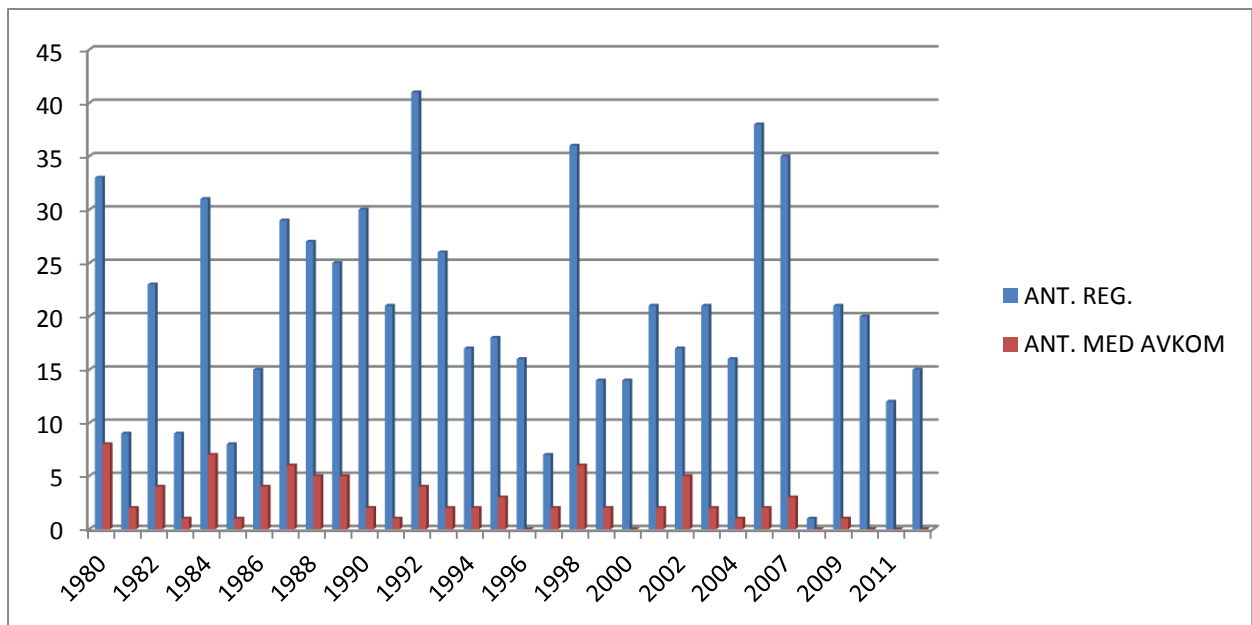
Antall hunder registrert i perioden 2008-2012 i øvrige land (gjennomsnitt):

Frankrike	96,0
England	16,8
Italia	35,0*
Estland	9,2*
Latvia	5,4* (hvor 14% er importer)

*= Det er i praksis ikke løpshunder inkludert i registreringstallene i disse landene.

På grunn av liten populasjon og få kull født pr. år i Norge, er det få individer som går videre i avl (se diagram under). Det gjør det spesielt viktig å unngå at enkeltindivid dominerer avl over tid. Her varierer tallene litt fra land til land, men om man ser Europa under ett, er det enkelte hannhunder som de siste årene har hatt svært stor dominans.

Oversikt over registrerte Greyhounds og antall med avkom i Norge i perioden 1980-2012

Mål:

- Unngå innavl, og sterk linjeavl over tid
- Generelt bør avlsdyr ikke være nærmere beslektet enn søskenbarn
- En generell utvidelse av rasens genpopulasjon skal bestrebes.

Titak:

- NGK skal arrangere møter/konferanser med relevante tema.

Beskrivelse av dagens situasjon for standardgreyhounds

Det presiseres at det følgende gjelder for den varianten av greyhound som er avlet etter standarden (standardgreyhounds/show greyhounds/utstillingsgreyhounds), heretter omtalt som greyhounds. Populasjonen av greyhounds er meget begrenset og forholdsvis nært beslektet på verdensbasis.

Varianten løpshunder (racing-greyhounds) er fåtallig representert i Norge, og det drives i minimal grad oppdrett av denne varianten her. Deres eiere er i liten grad medlemmer i eller deltar på aktiviteter i regi av Norsk Greyhound Klubb. Disse hundene er ikke omfattet av denne beskrivelsen.

Eksteriør

Rasestandarden vurderes som fullt adekvat. Som en typisk britisk rasestandard går den ikke i stor detalj og betoner kvaliteter heller enn feil. Denne positive tilnærmingen preger også oppdretternes arbeid og dommernes bedømmelse av rasen.

Norske og skandinaviske greyhounds har gjennom mange tiår holdt en meget høy internasjonal standard. Siden 1970-tallet har mange norske greyhounds blitt eksportert over store deler av verden, og norske hunder finnes i de fleste stamtavler på verdensbasis. Selv med dagens lille populasjon nyter norske greyhounds fortsatt et betydelig internasjonalt renommé, og norskoppdrettede hunder har gjentatte ganger vunnet BIR på Verdensutstillingen, Crufts og andre prestigeutstillinger.

Rasens eksteriør anses ikke å forårsake noen vesentlige problemer. Tvert imot er greyhound en sund og funksjonell rase m.h.t. de aller fleste egenskaper. Klubben ønsker ikke å rette spesielt søkelys på spesielle eksteriøre egenskaper på bekostning av andre.

Kvaliteten på eksteriørbedømmelsen av rasen vurderes av klubben som variabel og i negative utvikling. Dette gjelder til dels også norske dommere.

For ytterligere informasjon om rasens eksteriør se vedlagte rasestandard.

Mål

- Ettersom rasen ikke anses å ha noen vesentlige eksteriøre utfordringer anvendes rasestandarden som avlsmål. Klubben anser at vurderingen av rasens eksteriør er tilstrekkelig ivarettatt gjennom utstillinger i regi av NKK, Norsk Greyhound Klubb og andre klubber som har fått NGKs tillatelse.
- NGK arrangerer årlig en championatutstilling hvor anerkjente oppdretter-dommere for rasen fra hele verden har blitt invitert. Gjennom stor deltakelse på denne utstillingen søker klubben å få en særlig kvalifisert vurdering av vårt avlsresultat hvert år.
- Rasens fortsatte kvalitet er avgjengig av oppdretternes kunnskaper og erfaringer, og det er et mål å ha mest mulig kunnskapsrike oppdrettere. NGK har hatt og skal ha fokus på rasens historie og utvikling. Gjennom vårt medlemsblad har klubben på en omfattende og systematisk måte viderefremmet tidligere og nåværende oppdretteres erfaringer fra en generasjon til den neste.

Tiltak

- Oppdrettere av rasen oppfordres til å delta på kurs og seminarer i regi av NKK og andre (oppdretterskolen, avlsrådsseminarer etc.)
- Fortsatt årlig hovedutstilling med spesialdommer for rasen. I tilknytning til denne vil klubben søke å samle oppdrettere til menings- og erfaringsutveksling.
- Klubben skal prioritere utarbeidelsen av et eksteriørkompendium for rasen med dommere og oppdrettere som primære målgrupper.

Helse

Det er en utbredt oppfatning at rasen er relativt frisk. Dette understøttes av utenlandske forsikringsdata og forskning. Disse skiller imidlertid i liten grad mellom de ulike variantene av rasen.

Så vidt NGK er kjent med er det ikke samlet inn systematiske data på rasens helsetilstand i Norge. Svenska Greyhoundklubben skal etter klubbens planer nylig ha gjennomført en spørreundersøkelse om helse blant oppdrettere og eiere av rasen¹. Ettersom den norske populasjonen er svært nært beslektet med den svenske, er det grunn til å anta at resultatene fra den svenske undersøkelsen også kan gjøres gjeldende for den norske greyhound-populasjonen. NGK legger dette til grunn i sine vurderinger.

Den svenske spørreundersøkelsen skal i henhold til svenske RAS konsentrere seg om noen hovedspørsmål for å kartlegge utbredelsen innen rasen av følgende sykdommer/tilstander (i antatt synkende utbredelse og alvorlighet):

- Hjertefeil
- Magedreining
- Epilepsi
- Testikkelmangel (erfaringsmessig lite utbredt hos rasen)
- Levershunt (erfaringsmessig svært lite utbredt hos rasen)

Undersøkelsen åpner også for å kartlegge andre potensielle helseproblemer i rasen.

Svenske RAS legger til grunn at de skal inkludere informasjon fra oppdrettere i Norge, Danmark og Finland i deres spørreundersøkelse. NGK er ikke kjent med at norske oppdrettere har blitt inkludert i denne spørreundersøkelsen. NGK vil henvende seg til SGK for å tilrettelegge for å inkludere norske oppdrettere og eventuelt eiere i undersøkelsen.

Mål

- NGK har som mål gjennom samarbeid med Svenska Greyhoundklubben å inkludere det norske hundematerialet i en felles helseundersøkelse basert på informasjon fra oppdrettere og eiere av rasen.
- Den framtidige helsestrategi for rasen baseres på den informasjonen som framkommer fra denne helseundersøkelsen samt på tilsvarende undersøkelser i andre land (England, USA).
- Det antas allerede før resultatet av spørreundersøkelsen foreligger at flere typer hjertefeil har en ikke ubetydelig forekomst hos rasen. NGK har som målsetning å kartlegge hjertelidelser hos rasen. Det mangler pr. i dag en standard for slike hjerteundersøkelser.

Tiltak

¹ Rasspecifik avelsstrategi för greyhound, Svenska Greyhoundklubben 2007

- NGK skal gjennom samarbeid med Svenska Greyhoundklubben søke å kartlegge rasens helsetilstand gjennom tilknytning til den svenske klubbens spørreundersøkelse.
- NGKs helsestrategi skal revideres på basis av spørreundersøkelsen samt tilgjengelig forsknings- og forsikringsdata.
- NGK skal oppfordre oppdrettere til å gjennomføre hjerterundersøkelser av potensielle avlsdyr. Klubben planlegger gjennom kontakt med tyske oppdrettere (som gjennomfører en standard undersøkelse av sine avlshunder) å finne fram til en anbefalt standard hjerterundersøkelse for rasen.

Spesielt om greyhound neuropathy

Lidelsen greyhound neuropathy er en letal lidelse som rammer greyhound-valper i en alder av ca 3-6 måneder. Lidelsen innebærer en uttalt degenerasjon av nerve- og muskelvev og skyldes et enkelt autosomt recessivt gen. Dette innebærer at individer som rammes av sykdommen er homozygote for genet og har fått et sykdoms-gen fra hver av sine foreldre. Lidelsen er letal i alle kjente tilfeller. Heterozygote bærere viser ingen symptomer. Genet kan påvises i enkel eller dobbel forekomst gjennom en enkel gentest som tilbys av flere laboratorier i Sveit og USA. En tidlig kartlegging viser at genet er neuropathi-genet har en betydelig utbredelse (anslått til ca 15-20%) i populasjonen av standard greyhounds. Genet er ikke påvist hos løpshunder.

Flere av de mest anvendte avlshannene i Europa (Sverige, Norge og Italia) i de siste 15 årene har i etterkant vist seg å være bærere av genet, og disse har i betydelig grad bidratt til spredning av letalgenet.

Etter at gentesten for greyhound neuropathy ble utviklet for ca 10 år siden, blir de fleste avlsdyr testet, og oppdrettere unngår å parre to bærere med hverandre.

NGK vedtok på sin generalforsamling 2013 å søke NKK om pålagt testing av alle greyhounds som brukes i avl samt registrering av resultater av gentesting for greyhound neuropathy i NKKs Dogweb. Søknaden til NKK ble imøtekommet med positivt svar november 2013, og alle Greyhounds som brukes i avl må ha kjent DNA status.

Mål

- NGK har som målsetning å sørge for at alle som bruker sine hunder i avl er inneforstått med at gentesting må foretas, og med kjent resultat, før hundene anvendes i avl. Klubben vil være behjelpelig med informasjon om prosedyren for gentesting bestemt av NKK.
- Klubben vil i samråd med andre raseklubber i Europa vurdere muligheten for å opprette en internasjonal database for forekomst av genet.

Tiltak

- NGK vil drive systematisk informasjon ovenfor oppdrettere, eiere og potensielle eiere av greyhounds om greyhound neuropathy. De viktigste informasjonskanalene vil være klubbens hjemmeside og Facebook-side.
- NGK vil påse at klubbens generalforsamlingsvedtak og NKKs etiske retningslinjer overholdes. Disse som forbyr parring mellom to bærere av et kjent letalgen.
- NGK vil gjennom opplysningstiltak og rådgivning arbeide for å redusere forekomsten av genet for greyhound neuropathy. Klubben vil vurdere å pålegge oppdrettere testing av alle valper og en opplysningsplikt ovenfor valpekjøpere dersom en av foreldrene til et valpekull er bærere av genet.

- NGK vil sondere mulighetene for etablering av en internasjonal database for forekomst av genet for greyhound neuropathy.

Bruksegenskaper, mentalitet og adferd

Norsk Greyhoundklubb vil bestrebe og opprettholde rasens opprinnelige funksjon som jakthund. Dette er ikke gjennomførbart å teste på levende dyr. Det eneste alternativet er lure-coursing, om ikke fullgodt.

Rasen har gjennomgående godt temperament med få adferdsproblemer. Dette er allikevel ikke en selvfølgelighet. Kun hunder med rasetypisk og utmerket temperament bør anvendes i den videre avlen. Rasen har gjennom alle år hatt en ypperlig funksjon som familie – og selskaphund.

En stor andel av de fødte og registrerte greyhoundene deltar på utstillinger.

Mål

- Klubben ønsker at dommere skal vektlegge rasens vitalitet og opprinnelse. Det er dessuten svært viktig å påse at rasens funksjonsdyktighet opprettholdes.
- Greyhoundklubben anser det som svært viktig at rasens gode temperament opprettholdes.

Tiltak

- Norsk Greyhoundklubb bør bidra til arrangementer av lure-coursing. Innenfor LC ønsker også klubben å bidra i utdanningen av LC dommere, dette gjelder selvfølgelig også for eksteriørdommere hvor kunnskap om rasen skal formildes gjennom dommerkonferanser og dommerkompendie (jfr. kapittel om eksteriør).
- Norsk Greyhoundklubb oppfordrer oppdrettere om å vektlegge temperamentet i utvalget av avlsdyr.

Fertilitet

Rasens fertilitet antas i hovedsak å være meget god, og det fødes mange valper i gjennomsnitt per kull. Også fertiliteten blir kartlagt gjennom den svenske spørreundersøkelsen, liksom spørsmål om inseminasjon og keisersnitt. Strategi og mål vil utvikles i etterkant av oppsummeringen av spørreundersøkelsen.

Forankring av rasespesifikk avlsstrategi

RAS er forankret hos klubbens medlemmer gjennom

- RAS sendes alle medlemmene pr. post.
- Høringsfrist på 4 uker fra RAS er mottatt av medlemmene.
- Godkjenning av styret i Norsk Greyhoundklubb etter at høringsfristen har utløpt.
- Publisering på klubbens hjemmeside.
- RAS blir publisert i neste nummer av klubbens medlemsblad Greyhunden.

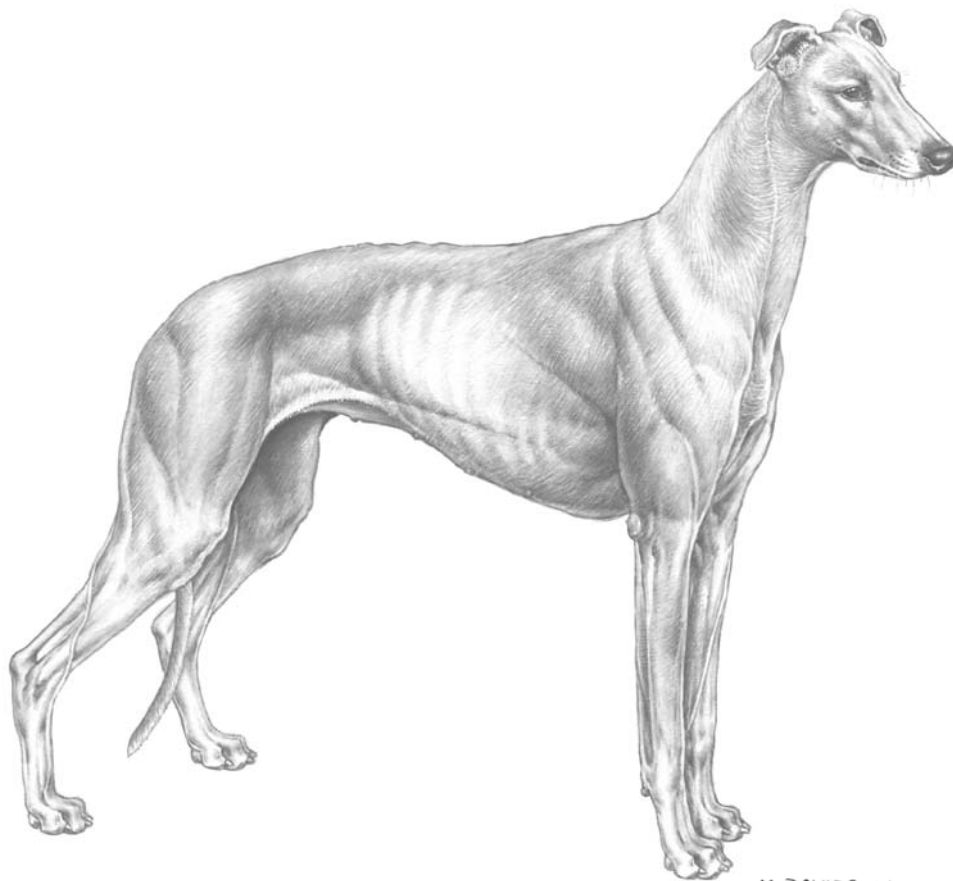
Gruppe: 10

FCI rasenr: 158

FCI dato: 24.06.1987

NKK dato: 18.05.2000

GREYHOUND

M. DAVIDSON

Nordisk Kennel Union
Dansk Kennel Klub
Hundaræktarfélag Íslands
Norsk Kennel Klub
Svenska Kennelklubben
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben

